

کېن ئەوانەي داخوازى ھەرپىمى

تاپهٗ ت بُو که رکوک ده که ن؟!

ن: هوشیار عه بدولرہ حمان

نهاد ناتوانیت و رای بکیشیت که
نمازیار به مندالله که بگات، چونکه سوژو
عهتفی دایکایه‌تی پهنه‌نی خوی بتو
مندالله که ناشکرا دهکات که نایه‌ویت
نمازیار به مندالله که بداد، به لام زر
دایکه که بتووندی بالی مندالله که
راده‌کیشیت و نمازیار دهداد. لیرده‌دا
حاکمه که بتوی ده‌ردکه ویت مندالله که
هی نئ و نافره‌ته‌یه که ناتوانیت نمازیار
به بالی مندالله که‌ی بگات. ائ
لیره‌شه‌وه بومان ده‌ردکه ویت گه‌لی
کورد نایه‌ویت شه بو نمازیار و
کوشتا رو تووندو تیزی لهناو شاری
کرکوکدا به‌ریا بگات، هی و شاره
دیرینه‌ی کورد نمازیار پی بگات ده‌با
ئمه بیتیه ده‌رسیکو په‌ندیک بتو
هه‌مورو کامه نه‌ته‌وه کانی عه‌رب و
تورکمان با به‌خویندا بچنوه، واز
له و ره‌گازپه‌رسنی و دوزمنکاریه
گه‌لی کورد بهیزن که له‌شاری
کرکوکدا. دان به‌ئه‌مری واقیدا
بهین و چیتر دزایه‌تی کوردستانیه‌تی
که رکوک و گه‌لی کورد نه‌کن و نه
به‌گه‌رانه‌وه شاری کرکوک نه‌نم بتو
سهره‌ریمی باشوروی کوردستان و
دروشمی پیکه‌وه زیان برایه‌تی
له‌شاری کرکوکدا به‌رز بکه‌نه‌وه،
به‌دریزایی می‌ژووی سیاسی کورد،
هیچ کاتیک مافی روشنبری و
کلتوری که مینه نه‌ته‌وه کانی
عه‌ربی په‌سنه و تورکمان و کلدو
نأشوری و جولوه که له و شاره‌دا
له‌لاین گه‌لی کوردو شوپیشه‌کانیه‌وه
رہت نه‌کاراهه‌توده و نکولی له و مافانه
نه‌کردووه و همیشه به‌لینی پیداون
که هی و مافانه ده‌پاریزی و بیان
دابین ده‌کریت و ده‌توان نازدانه
داخوازی له‌هه‌مورو مافه سیاسی و
روشنبری و کلتوریه کانی خویان
بکن که ئمه‌ش باشتین به‌لکه‌یه
بیان که گه‌لی کورد دزایه‌تی هیچ
که هم نه‌ته‌وه‌یه‌ک له‌شاری کرکوکدا
ناتکات.

لەدوانی بپانەوەی جەنگی
جەھانی يەکەم و شکست هیتائى
ئىمپيراتورى عوسمانى و سەرەكە وتنى
ئىنگلیزەكان لەشەرەكەدا، بەپىتى
ئەو رېيڭە وتنە شۇومەسى سايىكس
بىكۆلەنیوان بەريتانياو
فەرەنسىيەكان كە بەنهىتى بەسراپوو
بۇ دابەشىرىدىنى رۇزىھەلاتى
ناواھرپاست و بەتايمەتى عىراق كە
ئەو كاتە بەسى ويلايەتى موسىل و
بەغداو بەسرە) بەناوابانگ بۇو.
ئىنگلیزەكان بەفېل ويلايەتى
موسالىيان لەئىرەدەستى
فەرەنسىيەكان دەرھەتىاولەبپى موسىل
سورياو لوپىنانىان پىدان، ئەو ويش
تەنها مەبەستىك كە لهپشت
ئەوە بۇو ئىنگلیزەكان دەيازانى
نەوت لەمۇسلىق و كەركوك ھەيە، ئىتىر
لەو مىزىۋوھ بەدوا گەلى كوردو
خاڭىكەسى و سامانەكەيشى، بۇوە
قوربانى تەماعكارانە زەلەيھە كانى
دۇنياوا دەولەتە ئىقلىميە كان.
بەدرىئايى مىزىۋو بىڭىسى
زىگارىخوازى گەلى كورد لە باش سورى
كوردىستان ھەر لە شۇۋىشەكە شىخى
نەمرەلسائى 1919 تاكو كە وتنى
دەس—لاتى بەعس—يە كان
لە 2003/4/9 داد، مەسىلهى شارى
كەركوك كە مەسىلهى يەكى گرنگو
چارەنۇرسىسازو ستراتييە بۇ گەلى
كورد بەچارەنەسەر يېرىكى بىنەپەتى و
يەكلايى كەرەوە نەگەيشتۇو. كە
ھەمو جارىك دانوستان و گەتكۈڭ
لەنیوان دەسەلاتى سىياسى كوردو
رەزىمە يەك لەدوانى يەكەكانى عىراق
دۇست دەبسو لەسەر مەسىلهى
كەركوكدا، دانوستانە كان دەگەيشتەنە
بىنېست و جارىكى تەر تۈونىدۇتىرى و
شەپى چەكدارى لە كوردىستان و عىراق
بەرپا دەبۇوه، چەندىن بەلگە و
دۈكۈمىتى مىزۇوبى ھەيە كەدۇست و
دۇزمەكانى گەلى كورد ناتوان نىكۆلى
لەو راستىي بىكەن كە لەپۇرى
مىزىۋوبي و جوگرافىيە و دان دەنتىت
بەواقىعى شارى كەركوك كە دەكەۋىتە
سەنورى باشۇرۇ كوردىستانە و،
لەپشت زنجىرە شاخەكانى
حەمەرىنە و ھەيە. يەكىكە
لەرۇزەلاتىسانەكانى بەريتانيا كە
مىستەر (رېچ) لەسائى 1820
لە تۈركىكى كەشتىك دەكەت بەرەو
شارى مۇسلىق و ھەولىپۇ كەركوك و
لەويىشە و دەگاتە سلىمانى. باسى
ھەمو مانگو رۇزۇ سەعاتە كانى،
كەشتەكەي دەكەت بەوردى. دواتر
كەشتەكەي (ئەولىيا چەلەبىيە) كە
تۈركىكى شارەزا لەمىزىۋو
جوگرافىيە پىاۋىتىكى راستىگو حق
بېتىز بۇوه، ئەو ويش بەھەمان شىۋو
كەشتەكەي لەدەولەتى تۈركىياد بۇ
موسلىق و ھەولىپۇ لەويىه بۇ كەركوك
ئەنjam داوه، ئەو چەند رۇزە كە
لەشارى كەركوك ماوەتە و زۇر
بەوردى ھەمو شۇۋىنە وارو بازارپو
گەرماد دوكان و رېزەتى دانىشتووانى
شارى كەركوكى بە كوردو ھەرەب و
تۈركىمان و ئاشۇرۇ كەلدان و
جۈولەكە و تۇماركەرددووه، دەلىتى:
رېزەتى دانىشتووانى شارى كەركوك
بەھەمو نەتە وەكانوھ، رېزەتى گەلى

هیچ کاتی کاره که تاکتکتایی ناباتو
گهندلهیه کی زوری تیا ده کویت .. با
نموده کی دلسرزی بتوش مه سله یه
بلین، له تیان هندزاریاریکی به پرس
له پارکتکدا به هوی شکانه داریکه و
له لایه ره شه باوه ته او و نوش دامابوو،
بیری ده کرد و له لووه که ثایا بچی
ئه و داره شکاوه و داریکی دیکه
نه شکاوه، دیاره ئه و میان وه کو
پیویست خزمت نه کراوه، ئه گینا
بچی وای لیده هات؟ ئه و نموده یه
هر چهنده زور بچووک، به لام دوو
شتی زور گرنگی تیدایه، له لایه که مانای
ئه وه یه به داداچوون و لیپرسینه وه
هه یه له دوای دانانی به پرس و
ثاراسته کردنی کاره کان، له لایه کی
تره وه دلسرزی و خم خوری
ئه هندزاره که نیشان دهدات بو
کاره که ای. ئنگه رئم حالته
له کوردستاندا په بیره و بکایه له رابرد وو
و له بیستاشدا ره نگه ئه کهندله لی و
گرانی یه به شیوه یهی تیستا
نه بیواهی و کوردستان خاوه نه دهیان
کارگه ای و به رهینان و پر قژه دی
گه وره بیواهی.

4- هولدان بۇ تىكەل كىرىنى

A color portrait photograph of a middle-aged man with dark, receding hair and a well-groomed mustache. He has light-colored eyes and a neutral expression. He is dressed in a dark blue or black pinstripe suit jacket over a white collared shirt and a patterned tie. The background is plain and light-colored.

مamosta / نهاد حسین

رژیمی و هکو به عسسه و بیت شوه دیسانه و وولات و پیران دهکات، له لایه ک به شیلک له پیداویستیه کانی خله لکو خزمه تگوزاری دابین دهکات، به لام له لایه کی دیکه و سه رجه قازانچه کان و سامانی و ولاته که له پیتاو به هیزکردی پیگه سه ریازی خوی سرف دهکات و سه رمهایه کی بی شومار له بانگه کان که لکه دهکات. ماوهی زیاتره له ۱۵ ساله کوردستانی عیراق تاراده يه ک جو ریک له سه ره خوی حوکمی هیه، ئه و ماوهیه ئه گهر به راورد بکریت له گهال تهمنی هندی حکومه تدا ره نگه ئه گهر به قه دری نه بی شنیک ئه و تونی که نه بیت، به لام داخ له و دایه ئه و چهند ساله زیتونه پر له تازادی به بورو به هامه تی بز خله لکو گه لی کوردستان، سیاستیک ئیداره کوردستانی دا، به رهه هینانی خنکان، دهستی کارو کره سه کانی و به رهه هینانی شکان، نه بیتوانی به راستی بنه مای ثابوری له کوردستان بیوژنیتیه و، نه بیتوانی سیاستیکی هکیمانه و نیشتمان پهروه رانه په پروه بکات بسو ناآدانکردن و هی گونده کان که بپر پهی پشتی کشتوكالن و له برامب ره ردا گرنگیاندا به خوی به هیزکردی سه ریازی و به گئز یه کاچوون و مال و پیران کردن. ئه چهند ساله دواز بپر ای نه ووت به رامب ره خوارکیش بووه هوی دهوله همندبوونی سه دان کس و گران بوونی نخسی شت و مهکو بازار به شیوه هیه کی ئه و تو واخه ریکه کوردستان به ره و دوچوچینی هه ژارو دهوله همند دهبات. لم هه موو سه روبه هنانه و له سایه جیهانگیری و ثابوری شازادا ههندیک له پسپوچانی ئابوری به رینامه که کیان ئاماده کار کردووه له لایه حکومه ت و په رله مانی کوردستانه ومه بمه ئانمه هه، ایه مرد،

کوردستان و پشت به خوبی سنتی
ناآخویی... هرچنده و هکو دهق
پرژه که نه بینراوه، به لام هار هولیک
که له پیتایو سه ریزی نیشتمان و
خوشگوزه ران کردی هاولاتیاندا
بدریت جیگای دهست خوشی و قسه
له سر کردنه له لایه ن خلکوه. له بر
ئووه به ته رکی خویی ده زانم که بهم
چهند خاله ها و کاری ئو پرژه یه
بکمه و به شداریم له بخته و رکدنی
ژیانی خه لک بهره و باشتئه گهر
به دللویکیش بیت:

۱- دلسوزی له کارکدن: ئه
فاکته ره یه کیکه له هکاره هه ره گرنگو
له پیشینه کانی بوڑانه و هی ئابوری،
به بی بوونی گیانی دلسوزی و
راستگویی، شاره زایی و بهره و توانا

کوله که دوهه می ئابوری که
با زرگانی کردن، زوربهی و ولاتان له
بواهه دا سیاسه تی ده رهه و هیان له یه
ده چی، به لام له نیخو خودا جیاوان...

ئه ووه لیه که ده چی ئه و مامه له و
کپین و فروشتنو و ثالو و کبرکردانه یه که
له نیو خویاندا ده یکه، ئه ووه شی که
جیاوازه جویی شته کان و چونیه تی
گه یاند نیه تی به هاولاتیان و نینجا
نرخه که یه تی. نه گه ر بازار نازابی و
با زرگان سه ریشك بیت له هینانی کالاو
پیداویسته کان و داهاتی تاکیش
سنوره داریت ئه وه بازار به که یفی
خوی به رزو نزم ده کاو هه ندیک ده بن
به مشه خوری و ولاتی بی یاسا و هکو
ئیستای کورستان، خوئه گه
کوئنچی بازار پیش به دهستی ههندی